

X. Országos Termelőszövetkezeti Erdőgazdasági Nap

DR. SZELE FERENC:

MEGNYITÓ

Történelmi múltú, ifjú városunk — Szentgotthárd — megszépült környezetében köszöntöm a 10. országos termelőszövetkezeti erdőgazdasági nap valamennyi résztvevőjét, kedves vendégeinket. Tíz éve még új kezdeményezés volt, hogy a termelőszövetkezetek erdőgazdálkodásának helyzetéről, feladatairól, fejlesztéséről, gyakorlati munkájáról és lehetőségeiről országos találkozó keretében adjunk és kapjunk áttekintést. Az évről évre megújított találkozás mindig adott annyi újat és hasznosat, hogy a következő évben is konkrét igény legyen megszervezésére.

Megyénk termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásának helyzetét, eredményessége növelését és fejlesztésének lehetőségeit több fórumon tárgyaltuk az elmúlt évtized során. Vas Megye Tanácsa Végrehajtó Bizottsága 1984. évi határozatai alapján — a Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Megyei Szövetségével együttműködve — konkrét erőfeszítések történtek az erdőterületek növelése, az együttműködések létrehozása és eredményesebbé tétele, a fatermesztés, fahasználat és fafeldolgozás műszaki színvonalának növelése érdekében.

Engedjék meg, hogy a teljesség igénye nélkül, megyénk szövetkezeti erdőgazdálkodása néhány eseményét megemlítsen:

- Vas megye erdőszültsége magasabb az országos átlagnál, azonban a területek célszerű hasznosítása további erdőtelepítéseket tesz indokolttá. A IV—V. és VI. ötéves tervidőszakban 4134 ha erdőtelepítést végeztünk, ebből a termelőszövetkezetek 1927 ha-t erdősitettek.

A VII. ötéves tervidőszakra 1500 ha új erdő létesítését terveztük, teljesítésére a célcsoportos beruházási keretösszegek csökkenése miatt nincs lehetőségünk. Az évezred végéig a hosszú távú erdőtelepítési program keretében 4500 ha új erdő telepítését tervezzük, emellett helyenként indokoltnak érezzük a mezővédő erdősávrendszerek visszaállítását is.

- Bővült az együttműködések köre, tevékenységük tartalmasabbá vált. A fakombinát gesztorságával 1974 óta működő Nyugat-dunántúli Fagazdasági Társaságnak jelenleg már 66, Győr-Sopron, Veszprém, Zala és Vas megyei tagja van. Faanyagforgalmuk értéke 1987-ben meghaladta a 142 millió forintot. (Ebből az export ~ 100 millió forint volt.)

1985-ben a fakombinát és nyolc termelőszövetkezet megalakította az „Erdészeti Gépeket Szolgáltató Társaság”-ot. Céljuk az erdőművelési, faanyagmozgatási munkákhoz szükséges gépek vásárlása, üzemeltetése, hasznosítása. Az alaptőke megteremtését a megyei tanács 3,5 millió, a termelőszövetkezetek megyei szövetsége 1,2 millió, a fakombinát 5,0 millió forinttal segítette. Munkájuk már folyamatossá vált. Öt mezőgazdasági ter-

melőszövetkezet és a Lignimpex Külkereskedelmi Vállalat pénzügyi összefogásával alakult meg a „Hegyháti Fafeldolgozó Társaság” az olaszfai Dózsa Mgtsz gesztorságával. Céljuk a térség akác faanyagának feldolgozása és lehetőség szerinti exportálása. Ennek érdekében épült 1986-ban a gesztor oszkói telepén egy 12—14 ezer m³ gömbfa feldolgozására alkalmas fűrészüzem lízing útján beszerzett gépsorral. A Lignimpex Külkereskedelmi Vállalat és Vas Megye Tanácsa 5—5 millió forinttal segítette az alaptőke megteremtését, a termelőszövetkezetek megyei szövetsége 2 millió forintot biztosított a KTA-keretből a társaság forgóeszköz-szükségletére.

- Úgy érzem, feltétlenül szót érdemel, hogy a településeink mellett kialakított zöldsövényzetek, park- és kirándulóerdők gazdasági jelentőségükön túl nagyon sok embernek okoznak örömet, jelentenek kikapcsolódást. Ennek az igénynek a kielégítése munkával, felelősséggel jár, időszakonként nem kis gondot jelent az erdőgazdálkodók részére. Ezen a fórumon is köszöntet mondok mindazoknak, akik áldozatos munkával nevelik, óvják, védik a fákat, az erdőket és megteremtik a lehetőségét a kulturált kikapcsolódásnak, pihenésnek.

Összegezve: változatlan célunk és feladatunk marad a szövetkezeti erdőgazdálkodás jövedelmezőségének növelése, az erdők többcélú hasznosításának lehetővé tétele. A munka szép, az előttünk álló feladatok megoldására a megyék más-más megoldást keresnek.

Köszönöm, hogy lehetőséget kaptunk a jubileumi találkozó megrendezésére. Kívánom, hogy a mai napon elhangzó előadások és gyakorlati bemutató segítségével szolgáljon valamennyi résztvevő eredményes munkájához.

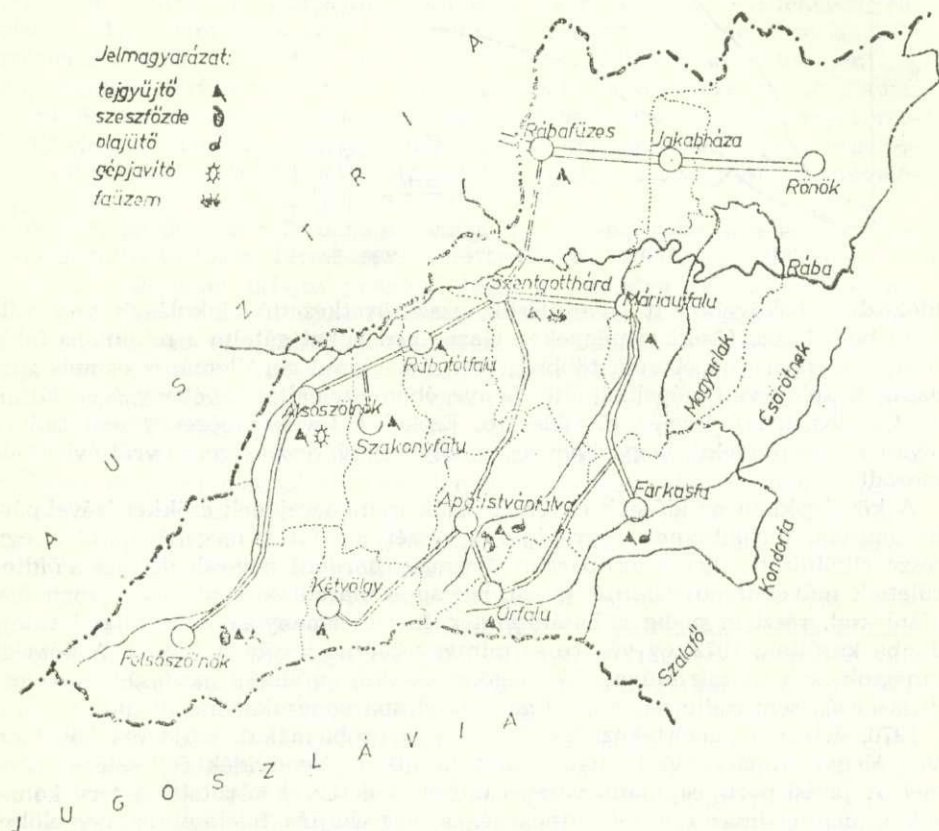
DANY VENDEL:

A VENDVIDÉK MG. SZAKSZÖVETKEZET KIALAKULÁSA, TERMELÉSI SZERKEZETE, ERDŐ- ÉS FAGAZDÁLKODÁSA

A Szentgotthárdi Vendvidék Mg Szakszövetkezet működési területe 13 település határára terjed ki. É, ÉNy-on az osztrák, D-en a jugoszláv államhatár, K-en pedig az Őriszentpéteri Őrség és a rátóti Fenyvesalja Mgtsz-ek határolják. A működési terület 15 584 ha, melynek 49⁰/₀-a a Bábolnai Mg Kombinát és FALCO Szombathely, 37⁰/₀-a egyéni és szakszövetkezeti tagok és 14⁰/₀-a a szakszövetkezet kezelésében van. A szakszövetkezet kezelésébe tartozó terület a tagi és egyéni területek rovására egyre csökkenő ütemben növekszik.

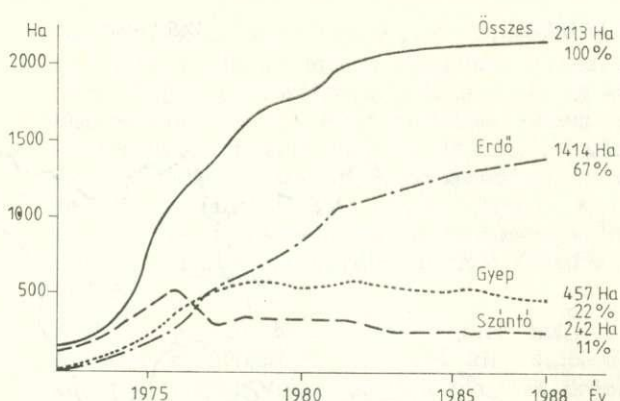
A terület éghajlatára a szubalpin, atlanti befolyás jellemző. Az évi átlagos hőmérséklet 9,8 °C. Az évi átlagos csapadék 834 mm, ebből a tenyészidőszakra 64⁰/₀ esik. Az Alpok keletre eső, utolsó dombhulláma található itt. A dombok viszonylag alacsonyak (180—300 m), azonban rendkívül meredek, a tetőkön kisebb-nagyobb fennsíkokkal. A talaj erősen kilúgozott, savanyú kémhatású, humuszban szegény (2⁰/₀ alatt), erősen kötött, rossz víz- és levegőgazdálkodású, viszonylag magas holtvíztartalmú, erodált erdőtalaj. A terület termelési szerkezete történelmileg is úgy alakult ki, hogy 53⁰/₀ erdő, a másik 47⁰/₀ szántó, gyepek és egyéb művelési ágú terület.

MŰKÖDÉSI TERÜLETE

A kedvezőtlen természeti viszonyok következtében a mezőgazdaság szocialista átszervezése úgy valósult meg, hogy a Rába völgyében a viszonylag jobb termőhelyi adottságokkal rendelkező területeken állami gazdaság alakult. A mostohább termőhelyi adottságokkal rendelkező községhatárokon pedig nyolc helyen málnatermelő szakcsoportok alakítására került sor. Ebből hét községben nemzetiségi, vend (szlovén) anyanyelvűek laknak. Innen az elnevezés is, „Vendvidék”. Ezekre a községekre jellemző, hogy nem zárt települések, hanem a hegyi domborzati viszonyokhoz alkalmazkodó, szétszórt (az Őrségre jellemző), szerves települési szerkezet alakult ki. Földhasznosítási szempontból ez jelenleg is, de a jövőben még fokozottabban, olyan problémát vet fel, mely jogi szabályozással nem rendezhető. A kialakult parlagterületek (ezek belterületek) önerdőszűléssel beerdősülnek, ez tovább növeli a vadkár lehetőségét, ennek következtében ismételtelen csökken a szántó. Ez a folyamat nemcsak földhasznosítási problémát jelent, hanem társadalompolitikai feszültségek állandó forrása is.

A málnatermelő szakcsoportok 126 ha közös területen gazdálkodtak. A kezdeti fellendülést követően — több okból — tevékenységük hanyatlott, s az

A földterület alakulása,
1973—1988

időközben bekövetkezett egyesülésük, szakszövetkezetté alakulásuk sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Gazdálkodásukat gátolta a minimális földterület. Gépparkjuk elavult, többségében a megszűnt gépállomások és más gazdaságok selejtezett gépeiből állt. Lényegében szolgáltatótevékenységet láttak el. Cséplés, bérfűrészelés, darálás stb. Ezeket a tevékenységeket sem tudták olyan fokon művelni, hogy nyereséges legyen, így veszteségeik évről évre halmozódtak.

A községekben az idősebb egyéni gazdák munkaerejének csökkenésével párhuzamosan, területüknek egyre kisebb részét művelték meg. A fiatalok egy része elköltözött, illetve az iparban (Szentgotthárdon) helyezkedett el. Földterületeik műveletlenül (szántó, gyep), paragon maradtak, s így — részben felajánlással, részben pedig a határszémek következményeként — állami tulajdonba kerültek. 1972. év végére ez mintegy 250 ha területet tett ki. A községi tanácsok sem tudtak művelésükről gondoskodni, az állami gazdaság és az erdőgazdaság sem tudta nagyüzemi gazdálkodásba vonásukat megoldani.

1970. évben a párttervezetek feltárták a problémákat, majd ezt követően Vas Megye Tanácsa V. B. határozatot hozott a „Vendvidék fejlesztése” címmel. A járási párt- és állami vezetés intézkedési tervet készített. A terv konkrétan megfogalmazta a feladatokat és a végrehajtás felelősségét is megjelölte. Egyidejűleg gondoskodott, ha nem is a szükséges mértékben, a végrehajtás tárgyi és személyi feltételeiről. A határozatban jelentős feladatokat kapott a szervezetében, kiterjedésében újjáalakult szakszövetkezet: a közös gazdaság kialakítását.

A feladatok megoldását a feltételek kialakításával kezdtük meg. A tejipari és állatforgalmi vállalatok átadták területünkön a tej- és állatfelvásárlást. Később a szeszipar is átadta a részére gazdaságtalan két db szeszfőzdéjét. Továbbra is üzemeltettünk két olajütőt és hat darálót. Így kezdtek kialakulni a megtermelt termékek feldolgozásának, értékesítésének feltételei. Ezzel egyidejűleg a tagszervezés is megindult, melynek eredményeként a taglétszám 140 főről 410 főre növekedett. Ennek következményeként az állami támogatás összege is növekedett, s így a fejlesztés pénzügyi feltételei is kezdtek kialakulni.

A községi tanácsok átadták a kezelésükben levő mintegy 450 ha területet, s ezzel egyidejűleg megindult a földfelajánlások folyamata. Természetesen először a kisüzem által gazdaságosan nem hasznosítható területek kerültek átadásra. Az átadás-átvétel még nem jelentette azt, hogy ezek a területek eredeti művelési águkban nagyüzemi gazdálkodásra alkalmasak, hiszen nem hogy

optimális táblaméretet nem érték el, hanem 0,1—0,4 ha-os parcellákból álltak, és 13 település határában helyezkedtek el.

Az első feladat az volt, hogy főleg önkéntes földcserékkel, későbbiekben — ahol ez nem vezetett eredményre — részleges földrendezéssel, táblakialakítások történjenek. A kialakult táblák további hasznosítását a jogszabályi lehetőségek, gazdaságossági szempontok (itt figyelemmel a népgazdasági érdekekre is), kelendő mérlegelés után határoztuk meg, úgynevezett „földhasznosítási tervben”. A földhasznosítási terv a mindenkori fejlesztési terv szerves része, annak alapja. Összeállításakor nemcsak a szakszövetkezet szakembereinek a véleményét vetjük figyelembe, hanem a földhivatalok, OKTH, vízügy, erdőfelügyelőség, tanácsai szakigazgatási szervek stb. észrevételeit próbáltuk egyeztetni, a művelési ágak alakulását hosszabb távra meghatározni.

Működési területünk a 39/b Felső-Őrség vagy Szentgotthárdi-medence erdőgazdasági tájba tartozik. Természetes erdőtársulásai: erdeifenyves 43—46⁰%, lucos 7—10⁰%. Mindkét fafajra jellemző, hogy a területen őshonosnak tekinthető, mivel természetesen újul. Fatömegnövekedésben is a maximumot adja. Mivel termőhelyén van, minőségi fatömeget is produkál. Népgazdaságunk fenyőfatömeg- (gömbfa, fűrészáru) -szükségletének csak töredékét tudjuk hazai termelésből biztosítani. Az import is egyre több akadályba ütközik. Így népgazdasági érdek, hogy fenyőtelepítéseket végezzünk, főleg ott, ahol viszonylag kis ráfordítással az a maximumot produkálja. Nem elhanyagolható az az érv sem, hogy ez a fatömeg olyan területen kerül megtermelésre, mely egyébre gazdaságosan nem hasznosítható. Ez a tevékenység kimeríti a racionális földhasználat fogalmát, de úgy is fogalmazhatunk, hogy megegyezik a természeti erőforrások fokozottabb hasznosításával is.

Az erdőgazdálkodási, ezen belül az erdőtelepítési munkák időben nem esnek egybe az egyéb mezőgazdasági munkákkal, így erő- és munkagépeink kihasználtsága jobb, leterhelésük egyenletesebb. A növénytermesztés alapgépeit változtatás nélkül alkalmazhatjuk az erdőtelepítésben: traktorokat, szárzúzót, ekét, simítót, boronát, tárcsát, szántóföldi permetezőt. Az ERTI—Kapos ikersoros csemeteültetőt kisebb átalakítással egysorosként, az MTZ 50, 80, 82-es traktorral sikeresen alkalmazzuk, napi teljesítménye hálózattól, domborzattól függően 1,2—2 ha. Tudom, hogy nem csak a mi szövetkezetünk próbálkozik azzal, hogy a drága, nagy teljesítményű célgépek helyett a meglévő erőgépeket a célnak megfelelő, „olcsó” munkagépekkel, adapterekkel kapcsolva hatékonyabban üzemeltesse. És hogy ez nem vágyálom, arra számtalan példát találhatunk Ausztria, Jugoszlávia kisparaszti gazdaságaiban. Ezzel is szeretném felkelteni a hazai gépgyártók, -forgalmazók figyelmét, buzdítva e kereslet mielőbbi kilégítésére.

Szakszövetkezetünk az V., VI., VII. tervciklusokban 698 ha erdőtelepítést végzett karácsonyfatelepek és az előírt erdőfelújítási kötelezettség mellett. Ez a nagyságrend nemcsak kínálta, de szükségessé is tette, hogy együttműkjünk az Erdészeti Tudományos Intézettel. Együttműködésünk már több mint 10 éves múltra tekint vissza. A kísérleti területek nagyságrendje is meghaladja a 270 ha területet. A kísérletek célja két fő témacsoportban lett meghatározva:

- minőségi fenyőtermesztés,
- mennyiségi (biomassza) fenyőtermesztés.

Az együttműködés során az ERTI figyelemmel kialakult technológiánkra, termőhelyfeltárás eredményeire, erdőrészenként kidolgozta az alkalmazandó fajtát, hálózatot, műtrágya- és vegyszeradagot. Amennyiben ez az átlagostól eltérő többletköltséget jelentett, azt megtérítette. A telepítések nagy részéhez térítés ellenében biztosította a nemesített (plantázsokból származó) ültetési

anyagot. A kísérletek elemzéséből származó adatokat felhasználták az erdőtelepítési irányelvek és a fenyőfatermesztési rendszer kidolgozásánál. A kísérletbe nem vont területeken már az ültetés előtt kijelöljük az első tisztításkor kivágandó sorokat és ezeket lucfenyőcsemetékkel ültetjük be. Így a tisztítási fatömeg karácsonyfa és díszítőgallyként értékesíthető. Ez jelenleg évente 30—40 E fm karácsonyfa és mintegy 50 t zöldág termelési bázisát biztosítja. Reméljük, hogy az ERTI-vel való együttműködés nem zárul le a telepítések befejeztével, hanem folytatódik az ápolóvágások (tisztítás, gyérítés) gépesítésével, a kitermelt faanyag, melléktermék célszerű, gazdaságos feldolgozási módszereinek kidolgozásával, az elért eredmények, technológiák széles körű elterjesztésével.

A szakszövetkezet működési területe három község határának a kivételével az 1978. évben alakult „Örségi Tájvédelmi Körzetben” helyezkedik el (továbbiakban: TK). A TK előírásai a gazdálkodás, a termelési szerkezet alakítását döntően befolyásolják. Pl. a 12%-nál meredekebb területeken az erózió miatt a szántó művelési ágat rét-legelővel kell felváltani, vagy a szigorúan védett területeken tilos a növényvédő szerek használata. Így tehát a TK előírásait figyelembe kell vennünk a földhasznosítási terv, az éves és középtávú tervek készítésénél, azok végrehajtásánál úgy, hogy ezek többletköltségeit vagy kieső hasznát senki sem téríti meg. Ugyanakkor viselni kell az előírások be nem tartása esetén alkalmazott szankciók következményeit. A szabályozó kidolgozásánál célszerű lenne erre is figyelemmel lenni, ösztönözni, érdekeltté tenni az üzemeket a környezetvédelemben.

Úgy gondolom, hogy az erdőtervnek is rangjának megfelelő helyet kellene biztosítani. Bürokratikus intézkedésnek tűnik, hogy a terv alapján készülő éves tervet egy, vagy több szakhatósággal ismételten jóvá kell hagyatni. Jó lenne nagyobb önállóságot biztosítani az üzemeknek, hogy a pillanatnyi piaci helyzethez rugalmasabban tudjanak alkalmazkodni. A nagyobb önállóság egyben az erdőterv maradéktalan betartását is jelentse.

A szakszövetkezet közös erdőterületeiből a tagi és egyéni erdőkből kitermelt hengeresfát korábban két helyen, 1982. évtől, a rekonstrukciót követően a szentgotthárdi üzemben dolgozzuk fel. Az üzem tervezésénél és kivitelezésénél a következő szempontok alapján döntöttünk, amelyet anyagi lehetőségeink is behatároltak:

- alkalmas legyen fenyő és lombos alapanyag feldolgozására,
- különleges méretek fűrészelése is megoldható legyen,
- vékonyfa (5 cm-től) feldolgozását tegye lehetővé.

Ezek a szempontok a későbbiekben kiegészültek még a hulladékfelhasználás, -feldolgozás igényével.

A szentgotthárdi fafeldolgozó — hasonlóan más, hazai beruházásokhoz — a közben beszűkült pénzügyi lehetőségek miatt csak részben valósult meg. Nem készült el teljes hosszúságában a szilárd burkolatú úthálózat, csak részben a rönk- és készárutér. Ideiglenes megoldást alkalmaztunk a szociális helyiségeknél. Meg kell még építenünk a hídmérleget és az apríték, fabrikett tárolására alkalmas színeket.

A beruházás megvalósítását követően felszabadult épületeket hasznosítottuk úgy, hogy Alsószölnökön a volt gatterházat takarmány és gép tárolására használjuk. Az apátistvánfalvi üzemben megvalósítottuk a laskagomba-termesztést. Labort rendeztünk be, s az oltóanyag-előállításról — átszövés — a termesztés teljes termelési folyamatát végezzük. Így részben megoldottuk a növénytermesztés hulladékának, a szalmának további hasznosítását.

A szentgotthárdi üzemben évente egy műszakban mintegy 2500—3500 m³, 90%-ában fenyőrönköt fűrészelünk fel. Itt két db keretfűrész, sorozatvágó, ingafűrészek üzemelnek. A termelt fűrészárut részben a felhasználók, a többit a kereskedelmi szervezetken keresztül értékesítjük. A kevésbé jól értékesíthető keskeny, rövid fűrészáruból ugyanebben az üzemben készáru készül (faház, ipari láda, balkonelem, kerítés, kertberendezés stb.). A 4 cm-nél vastagabb átmérőjű fenyő tisztítási anyagot és a rakoncafa egy részét a BEZNER marógépen kerítéselemnek dolgozzuk fel. Ez a termék elsősorban export, de a hazai igények növekedése miatt ma már az ország minden táján lehet talákozni az általunk készített vadászkerítéssel.

Információink szerint úgy ítéltük meg, hogy a hagyományos, elsődleges feldolgozás feltételei a közeljövőben nem javulnak. Így a fejlesztésnek a gyakorlat által még nem igazolt útját választottuk, a brikett-termelést.

Erre ösztönzött bennünket, hogy a saját erdőterületeinken az ápolóvágások egyre nagyobb nagyságrendet képviselnek és a környékünkön levő üzemek sem dolgozzák fel a vékonyfát, kérget. A fűrészek, marógép hulladékának csak egy töredékét tudtuk felhasználni fűtésre. A felesleg a „szemétdombra” került. Így ez többletköltséget jelentett azon kívül, hogy a hulladék értéke, amely esetenként elérte az alapanyag 50%-át, a készterméket terhelte.

Nem kívánok belebonyolódni a gazdaságosság kérdéseibe, mert a közelmúltban és napjainkban is a piaci hatások, az árak begyűrűzése, árfolyamváltozások stb. hatására, korábban nyereséges termékek veszteségesek lettek és fordítva. Annak azonban megvan a realitása, hogy az alapanyag teljes körű feldolgozása összességében nyereséges legyen. A fabrikett jövője megalapozott, mint az egyik környezetbarát tüzelőanyagé. Hamutartalma 4% alatt, légszennyezése minimális, mivel ként nem tartalmaz. Bízunk abban, hogy az árhatóság előbb vagy utóbb fűtőértékének megfelelő (4300—4800 kcal/kg) árkategóriába sorolja be. A berendezés ösztönzést ad az energiaerdők telepítéséhez és konkrét célt határoz meg minőség-mennyiség vonatkozásában. Jó lenne ehhez több bátorítást kapni, mint pl. a cellulóznjár-telepítéseknél történt.

Az erdő- és fagazdálkodás eredményessége az értékesítést követően realizálódik. Így a piaci munka a termelési folyamat meghatározó része, azt megelőzi és befejezi. A hazai fakereskedelmet részben közvetlen fogyasztói, felhasználói megrendelésre, részben az ERDÉRT, TŰZÉP vállalatokon keresztül bonyolítjuk. Adottságainkat kihasználva, jelentős a tőkés exportunk. 1988. évben meghaladta a 270 E US \$ összeget. Ennek egy része alapanyag (papírfá, rönk) és mintegy 30%-a késztermék (vadászkerítés, fabrikett, kertberendezés stb.). Önálló exportjoggal nem rendelkezünk. A nagyságrend ezt pillanatnyilag nem indokolja és partnereink munkájával elégedettek vagyunk.

Az alapanyag exportot a FALCO gesztorságával működő társuláson keresztül bonyolítjuk. A társulásnak alapító tagjai közé tartozunk. Az értékesítésen túlmenően termelési együttműködés is kialakult, mely a teljes vertikumot át fogja, erdőműveléstől az értékesítésig. Az együttműködés eredményességét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az elmúlt tíz évben a forgalom megháromszorozódott és a megye határát túllépve egyre több üzem tagja a társulásnak. A Lignimpex Külker. Vállalattal korrekt kapcsolat alakult ki az elmúlt másfél évtizedben. A megváltozott körülményekhez igazodva a kis volumenű export is kellő helyet kapott munkájukban. Elvitathatatlan érdemük, hogy egyre inkább részt vesznek a termelés feltételeinek a megteremtésében is. Példa rá a brikettüzem vagy az olaszfai fűrészüzem stb.

Az I. Országos Tsz Erdőgazdasági Nap megrendezése óta tíz év telt el. Ez az időszak nem csak mennyiségi, de minőségi változásokat is hozott szakszövetkezetünk életében. Javultak tagjaink, dolgozóink életkörülményei. A lehetőségeinken belül gondoskodtunk a jövő nemzedékéről. Remélem, hogy ezzel az örökséggel jól sáfárkodnak és öregbítik Szentgotthárd hírnevét az erdő- és fagazdálkodásban azon az úton, amelyet nagy elődeink, *Haszák Aladár*, *Hárs József* kezdtek meg számunkra.

DR. RADA ANTAL

TERMELŐSZÖVETKEZETI ERDŐGAZDASÁGI NAPOK 1979-1988

A termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás jelentősége az ágazatban évről évre növekszik. Mind a termelőszövetkezetek, mind a népgazdaság alapvető érdeke tehát a szektor gazdálkodásának segítése, fejlesztése, az itt dolgozó szakemberek továbbképzése, az új eljárások és technika elterjesztése. Az idén tizedik alkalommal került megrendezésre az országos termelőszövetkezeti erdőgazdasági nap, amely kezdettől fogva ezt a célt tűzte maga elé, s igyekezett minden egyes rendezvényen ebből a törekvésből valamit megvalósítani. Amikor örömmel térünk vissza az első, 1979. évi színhelyre, Szentgotthárdra, jóleső érzéssel tekinthetünk vissza az elmúlt évekre, a szövetkezeti erdőgazdálkodás eredményeire, amelyhez talán egy kis részben ezek a rendezvények is hozzájárultak. Kezdetől fogva az országos és helyi szervek, intézmények széles körű közreműködésével sikerült ezt az összejövetelt megszervezni, köszönet az eddigi és az ezutáni szervezőknek.

A színhely kiválasztásának alapelve az volt, hogy olyan szövetkezetnél vagy társulásnál találkozzanak a kollégák, ahol eddigi eredményeikkel elismerést váltottak ki, bemutatásra érdemes tevékenységük van, amelyből új tapasztalatokkal térhetnek haza a résztvevők. Emellett figyelembe kellett venni azt, hogy az ország különböző térségei mutakozhassanak be, valamint a szövetkezeti erdőgazdálkodás más-más, kiemelt jelentőségű szakmai kérdéseivel foglalkozunk. A szakmai problémák feltárása során minél kevesebb, de hasznos előadást, s minél több terepi bemutatót kellett tartani, lehetőleg a kis erdőterületekkel rendelkező gazdálkodók számára is hozzáférhető gépek üzemeltetésével, új technológiák, termékek bemutatásával. Fontos része a tájékoztatásnak a házigazda munkájának ismertetése is. A szervezés-

ben, abban, hogy a részt vevő szakemberek jó tapasztalatokat szerezzenek, s emellett jól is érezzék magukat, a legnagyobb feladatokat mindig a házigazda szerepét vállalók végezték. Eredményesen működött közre a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa, a területi erdőgazdaságok, erdőfelügyelőségek, megyei tanácsok és tsz-szövetségek, az Erdészeti Tudományos Intézet, erdőtervezési irodák, az Országos Erdészeti Egyesület tsz-szakosztálya, Agroker vállalatok, a rendezvény színhelyével szomszédos szövetkezetek, társulások. A résztvevők száma 200—500 között mozgott. Úgy érzem, ez is bizonyítja az érdeklődést.

Az egyes rendezvények helyszíne, szakmai programja

1979-ben Szentgotthárdon, a „Vendvidék” Szakszövetkezetnél a szövetkezeti erdőgazdálkodás helyzete, fejlesztésének lehetőségei mellett jelentős szerepet kapott a fenyők termesztése, kísérleti eredmények bemutatása.

1980-ban Bátyán, a „Piros paprika” Mgtsz.-nél a nyár termesztése, nyárfajták bemutatása, felújítási technológiák, fahasználat, a síkvidéki, ártéri erdőgazdálkodás gondjai, eredményei voltak napirenden.

1981-ben Hajdúhadházán, a hajdúhadházi szövetkezetnél a homoki akácok erdőművelési, fahasználati és fafeldolgozási kérdéseivel ismerkedhettek a résztvevők.

1982-ben Karancslapujtón, a „Karancs” Mgtsz.-nél a fő téma a szövetkezeti faipar fejlesztése, a tartalékok feltárása, új lehetőségek és technológiák bemutatása volt.

1983-ban Zircen, a „Bakony” Mgtsz.-nél előadások hangzottak el az erdőszeti